

ΑΠΟΚΡΙΑ (ή ΑΠΟΚΡΙΕΣ) ΤΡΙΩΔΙΟ ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Αποκριά σημαίνει αποχή από το κρέας. Στα λατινικά ταυτίζεται με το καρναβάλι, καθώς αυτή η λέξη προέρχεται από το carne, που σημαίνει “κρέας”, και το ρήμα vale, που σημαίνει “περνώ”.

Η περίοδος της Αποκριάς θεωρείται κατεξοχήν περίοδος εκτόνωσης, μια περίοδος κατά την οποία ο άνθρωπος ξεφεύγει από την καθημερινότητά του και εξωτερικεύει τα πάθη του μέσω της μεταμφίεσης. Καρναβάλι και αποκριές στην Ελλάδα σημαίνει μασκαρέματα, χορός, γλέντι, σάτιρα και διάφορα ιδιαίτερα έθιμα σε κάθε μέρος. Είναι ευκαιρία για ξεφάντωμα, κρασί και χίλια δυο πειράγματα. Πιο συγκεκριμένα, καρναβάλι ονομάζουμε την παρέλαση μεταμφιεσμένων πεζών και αρμάτων που το καθένα έχει ένα ξεχωριστό, σατιρικό χαρακτήρα και θέμα. Γίνεται την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς. Το μεγαλύτερο καρναβάλι στην Ελλάδα είναι της Πάτρας. Επίσης μεγάλο είναι το καρναβάλι της Ξάνθης στη Θράκη και του Ρεθύμνου στην Κρήτη.

Τριώδιο ονομάζουμε μια περίοδο τριών εβδομάδων στην Ορθόδοξη Χριστιανική παράδοση που ξεκινά από την Κυριακή του «Τελώνου και Φαρισαίου» μέχρι τη Μεγάλη Σαρακοστή. Η διάρκεια του Τριωδίου ταυτίζεται με τη διάρκεια της αποκριάς. Οι άνθρωποι προετοιμάζονται για τη νηστεία απέχοντας σταδιακά από το κρέας. Η τελευταία μέρα κατανάλωσης κρέατος είναι η Πέμπτη της δεύτερης εβδομάδας του Τριωδίου, η λεγόμενη «**Τσικνοπέμπτη**». Την τελευταία εβδομάδα επιτρέπεται η κατανάλωση μόνο γαλακτοκομικών, γι’ αυτό και ονομάζεται «Τυρινή». Ενώ όμως προχωρεί η προετοιμασία για τη νηστεία, οι εορταστικές εκδηλώσεις κορυφώνονται την τελευταία Κυριακή του τριωδίου (και της αποκριάς), και ορισμένες συνεχίζονται και την πρώτη μέρα της Σαρακοστής, που είναι η **Καθαρά Δευτέρα**. Λέγεται «Καθαρά» γιατί είναι η πρώτη μέρα της νηστείας της Σαρακοστής, και οι άνθρωποι «καθαρίζονται» σωματικά και ψυχικά ξεκινώντας τη νηστεία. **Σαρακοστή** είναι η περίοδος των 6 εβδομάδων νηστείας πριν την **Μεγάλη Εβδομάδα**, όταν η νηστεία γίνεται ακόμα πιο αυστηρή και εφαρμόζεται από όλους.

ΤΟΠΙΚΑ ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ

Νάουσα: Γενίτσαροι και Μπούλες

Την Κυριακή της Αποκριάς υπό τους ήχους του νταουλίου και του ζουρνά, ένα μπουλούκι με «γενίτσαρους» περιφέρεται στους δρόμους της πόλης. Η “Μπούλα” βγαίνει στο παράθυρο, χαιρετάει το μπουλούκι ενώ λίγο μετά κατεβαίνει κάτω, ενσωματώνεται στο πλήθος και όλοι μαζί συνεχίζουν την περιοδεία μέχρι να πάρουν την επόμενη Μπούλα.

Κοζάνη

Στην κεντρική πλατεία ανάβει ο μεγάλος «Φανός» ενώ οι μικρότεροι συνοικισμοί ανάβουν δικούς τους «Φανούς». Οι χορευτικοί κύκλοι γύρω από τον φανό μεγαλώνουν, τα τραγούδια ακολουθούν το ένα το άλλο. Τα περισσότερα είναι με έντονες σατυρικές-πειρακτικές αναφορές. Το κρασί ρέει άφθονο, το ίδιο και τα τοπικά εδέσματα και το γλέντι κρατάει μέχρι τα ξημερώματα της Καθαράς Δευτέρας.

Κέρκυρα

Με ενετικές επιρροές, τα έθιμα στο νησί της Κέρκυρας έχουν τη δική τους ξεχωριστή φυσιογνωμία. Το καρναβάλι της Κέρκυρας είναι ονομαστό, υπάρχουν όμως και λιγότερο γνωστά τοπικά έθιμα: Την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς, στο τέλος των

εκδηλώσεων, ο τελάλης διαλαλεί την άφιξη του Σιορ Καρνάβαλου. Αφού διαβαστεί μεγαλοφώνως η διαθήκη του, πλέον όλα είναι έτοιμα για το κάψιμο του καρνάβαλου.

Άμφισσα – τα στοιχειά

Από τη συνοικία Χάρμαινα κατεβαίνει το «στοιχειό» και μαζί ακολουθεί πλήθος μεταμφιεσμένων. Στην παλιά πλατεία της πόλης συναντιέται με τα άλλα δύο «στοιχειά». Παλεύουν μεταξύ τους και νικά το στοιχειό της Χάρμαινας. Κατά την παράδοση τα «στοιχειά» αποτελούν ψυχές σκοτωμένων ανθρώπων ή ζώων που εξακολουθούν και τριγυρίζουν στην περιοχή.

ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ: ΤΟ ΠΕΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΧΑΡΤΑΕΤΟΥ

Την Καθαρά Δευτέρα έχουμε το έθιμο του πετάγματος του χαρταετού. Παλαιότερα οι χαρταετοί κατασκευάζονταν από τα παιδιά με ή χωρίς τη βοήθεια των μεγάλων. Σήμερα τους αγοράζουν έτοιμους. Τα υλικά κατασκευής είναι χαρτί, καλάμι ή λεπτό πηχάκι, σπάγκος και αποκριάτικες κορδέλες.

Η έξοδος του κόσμου στην εξοχή για να πετάξουν χαρταετό και να γιορτάσουν την Καθαρά Δευτέρα λέγεται «κούλουμα». Η μέρα αυτή είναι αργία. Ο άνθρωποι την περνούν οικογενειακά, με συγγενείς και φίλους. Ακόμα και όσοι δεν θα

νηστέψουν στη διάρκεια της Σαρακοστής, εκείνη τη μέρα θα φάνε νηστίσιμα φαγητά. Αντί για ψωμί, τη μέρα αυτή τρώγεται η «λαγάνα».

АПОКРИА - ТРИОД
ЧИСТЫЙ ПОНЕДЕЛЬНИК
ВЕЛИКИЙ ПОСТ
ΑΠΟΚΡΙΑ (ή ΑΠΟΚΡΙΕΣ)
ΤΡΙΩΔΙΟ
ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

АПОКРИА - означает отказ от мяса. На латыни оно отождествляется с карнавалом , поскольку это слово происходит от слова carne , что означает «мясо», и глагола Vale , что означает «проходить».

Период Апокриа считается преимущественно периодом релаксации, периодом, когда человек убегает от повседневной жизни и проявляет свои страсти посредством маскировки. Карнавал и Апокриа в Греции – это маскарады, танцы, пиршества, сатира и различные особые обычаи в каждом месте. Это возможность для веселья, вина и тысячи и двух поддразниваний. Точнее, мы называем карнавалом парад переодетых пешеходов и платформ, каждый из которых имеет отдельный сатирический характер и тему. Это происходит в последнее воскресенье Апокриа. Самый большой карнавал в Греции – в Патрах. Также велики карнавалы в Ксанти во Фракии и Ретимно на Крите.

Триодий — это период в три недели в православной христианской традиции, начинающийся с Недели «Мытаря и фарисея» до Великого поста. Продолжительность Триодия совпадает с длительностью Апокриа. Люди готовятся к посту, постепенно воздерживаясь от мяса. Последний день употребления мяса — четверг второй недели Триоды, так называемой «**Цикнопепти** ». В последнюю неделю разрешены только молочные продукты, поэтому она и называется «Сырная». Но пока идут приготовления к Великому посту, кульминацией гуляний является последнее воскресенье триады (и Масленицы), а некоторые продолжаются и в первый день Великого поста, то есть **Чистый понедельник** . «Чистым» он называется потому, что это первый день

Великого поста, и люди, начиная пост, «очищаются» физически и морально. **Великий пост** — это период шестинедельного поста перед **Страстной неделей**, когда пост становится еще более строгим и соблюдается всеми.

МЕСТНЫЕ ОБЫЧАИ АПОКРИА В ГРЕЦИИ, В ПОСЛЕДНЕЕ ВОСКРЕСЕНЬЕ АПОКРИА.

Наусса: янычары и були

В Масленичное воскресенье под звуки барабанов и горнов по улицам города бродит кучка «янычар». «Мпула» выходит из окна, приветствует толпу и вскоре после этого спускается вниз, интегрируется в толпу, и все продолжают тур вместе, пока не получат следующую боулу.

Козани

На центральной площади горит большой «Фанос», а в кварталах поменьше зажигают свои «Фанос». Танцевальные круги вокруг фонаря растут, песни следуют друг за другом. Большинство из них содержат сильные сатирически-дразнящие отсылки. Вино льется обильно, как и местные деликатесы, и пир длится до рассвета Великого понедельника.

Корфу

Под венецианским влиянием обычаи острова Корфу имеют свой особый характер. Карнавал на Корфу знаменит, но есть и менее известные местные обычаи: в последнее воскресенье Карнавала, в конце мероприятий, глашатай объявляет о прибытии Сиора Карнавала. После того, как его завешание было зачитано вслух, все готово к карнавальному сожжению.

Амфисса – стихии

«Элемент» спускается из района Хармаина, за ним следует множество переодетых людей. На старой городской площади он встречает два других «элемента». Они сражаются друг с другом, и стихия Хармаины терпит поражение. По традиции, «стихиями» являются души умерших людей или животных, которые до сих пор бродят по местности.

СВЯТОЙ ПОНЕДЕЛЬНИК: ПОЛЕТ Змеев

В Чистый понедельник принято запускать воздушных змеев. Раньше воздушных змеев делали дети с помощью взрослых или без них. Сегодня их покупают уже готовыми. Материалами для изготовления служат бумага, тростник или тонкая рейка, шпагат и карнавальные ленты.

Людей, выезжающих за город запускать воздушных змеев и праздновать Чистый понедельник, называют «кулума». Этот день – праздник. Люди проводят его всей семьей, с родственниками и друзьями. Даже те, кто не будет поститься во время Великого поста, будут в этот день есть постную пищу. Вместо хлеба в этот день едят «лагану».

